

भंगः लाङ्कालाखे

भूगः लाइम्ह लारवे : (अपण्णक जातक)
त्वहँया क्वयु लः दु : (वण्णुपथ जातक)

च्वमि

प्रकाश बज्राचार्य

किया

श्याम लाल श्रेष्ठ

न्यवस्थापक

नाति बज्र

पिकाक

धर्मकीर्ति प्रकाशन

धर्मकीर्ति विहार श्रीघः नःघः

फोनः २२४५९५

मू : न्यातका

दँ : ११०६ ने.सं.

(न्याक अधिकार पिकाक याके)

मुद्रक : हिसि प्रेस, सेतो दरवार (जमल), काठमाण्डौ

ऊंगः लाइम्ह लाखे

छम्ह ध्वांम्ह बंजा दु । व बंजा तातापाक बनेज्या याः वनीगु । वया ५०० म्ह पासापि दु । मेम्ह छम्ह बंजा दु । व बंजा ज्ञानी । व बंजा चलाख । वयानं ५०० म्ह पासापि दु ।

छन्हु छथाय् तापाक व्यापार याःवने माल । ध्वांम्ह बंजा पासापि ब्वनाः च्वकापो जुयाः ह्लापां वन । नयेगु नसा माको यंकल । तोनेगु लः यक्को यंकल । ततःगोगु त्यप जाय्क लः तयाः गारय् तयाः यंकल ।

स्वन्हु प्यन्हु न्यासि वने धुंकाः छथाय् थ्यन । व थासय् छम्ह लाखे दु । ग्यानापुह्य लाखे ।
मनूया ला नैम्ह लाखे । धंवा हे भराय् भराय् पुह्य लाखे । व लाखेनं उलिमछि मनूत वःगु
खनाः ई चुकुचुकु वंकल । वल्ल क्वाः क्वाः हि क्वाः क्वाः ला नय् दैन धकाः लयलय ताल ।
तर लाखे याःकचा । अपि उलिमछि । लाखेया नुगः मचोन । गथे यानाः व मनुतय्गु चि सवाः
वोगु ला नय् दै धकाः ई घुतकल ।

अले व लाखे नं मनूया ख्वापालं पुल । लाखे लाखेथे मचोन । मनूथे च्वन । अले म्ह
छम्हं प्याकाः व लाखे मनू जुयाः बंजायाथाय् वन ।

व ध्वांम्ह बंजा नं म्ह प्याका वोह्य मनू खन । वं व मनू लाखे धकाः मस्यू ।
लाखे नं मनूया सः पिकयाः न्यन, “साहुजि, साहुजि ! छि गन काय् त्यनागु ?”

बंजानं धाल, “जिपि हुंकन तापाक ब्यापार याःवने त्यनागु ।”

लाखेनं न्यन, “अयसा साहुजि, उलिमछि त्यप छु याय्तले ?”

बंजानं धाल, “थुकि लः थना हयागुका । अले अले लः त्वने माली धका हयागुका ; मस्युला उलि नं ?”

लाखे हिल, “गुजोम्ह साहुजि त्याः छि ? ! उखेपाखेला गुपाय्चो वा वया च्वंगु दु । जि अनं हे वयागु ला खःनि । मखंला जिगु म्ह प्याःगु ? लं प्याःगु ? गपाय्चो वा वया च्वंगु ऊवाम ऊवाम !”

बंजानं न्यन, “धात्थेला ?”

लाखेनं धाल, “अले छु सा ? उखेला लःया धन्दा हे मदु । उलिमछि त्यप मछि मछि मफु मफु यंके माःला ? जि जूसा भारांभुरूं तछ्याना छोय्का ।”

ध्वांहा बंजानं मती तल, “ख नं खः । जि वनेथाय् वा ऊवाम ऊवाम वयाच्वंगु दुसा छाय् अतःमतः जुइक लः दुगु त्यप यंकेगु ?” अले वं वनाइनाः लः दुगु त्यप फुक्कं तछ्याना बिल । मनु च्या वोम्ह लाखे मुसुमुसु हिल ।

ध्वांहा बंजा न्ह्याःवन । पासापि सरले न्नापं ल्यू ल्यू वन । तर वा वोगु मखु । सो सोथाय् सुखा । लः छफुति नं खने मदु । लः त्वने प्याः चाया वल । तर तोनेत लः मदु । छम्ह छम्ह यानाः सकले सने मफया वन । भे भे लुल । याग्ला प्याग्ला वन । न्यासे वने मफुत । लः त्वने मखंगुलि चातुवावन । सुनं सने मफुत । सुनं वने मफुत । लः तोने मदया सकले सीपि थें जुल ।

अमिसं मसीक ल्यू ल्यू वयाच्च्वंहा लाखे लय् लय् ताल । व लाखेनं फंगः लानाः अमिगु
 त्यप तछचाके वी धुंकल । आः अर्पि लः त्वने मदया सने मफय् धुंकल । थ्व हे खः मौका धःकाः
 लाखे हररं ह्लिल । मनूया ख्वापाः तोताः हाकनं लाखेया लाखेतुं जुल । अले सने सिने मफय्
 धुंकूपि बंजातय् थाय् वनाः छहा छहासिगु ला नल । हि तोन । अले प्याखं प्याखं त्हल । ध्वां बंजा
 व वया पासापि सकलें सित ।

तःन्हु लिपा ।

ज्ञानीह्य बंजा व वया पासापि व हे थासं वल । वं नं अथे हे त्यपय् लः तया हल लय्
 त्वनेत धकाः । लाखे दुगु थासय् थ्यन ।

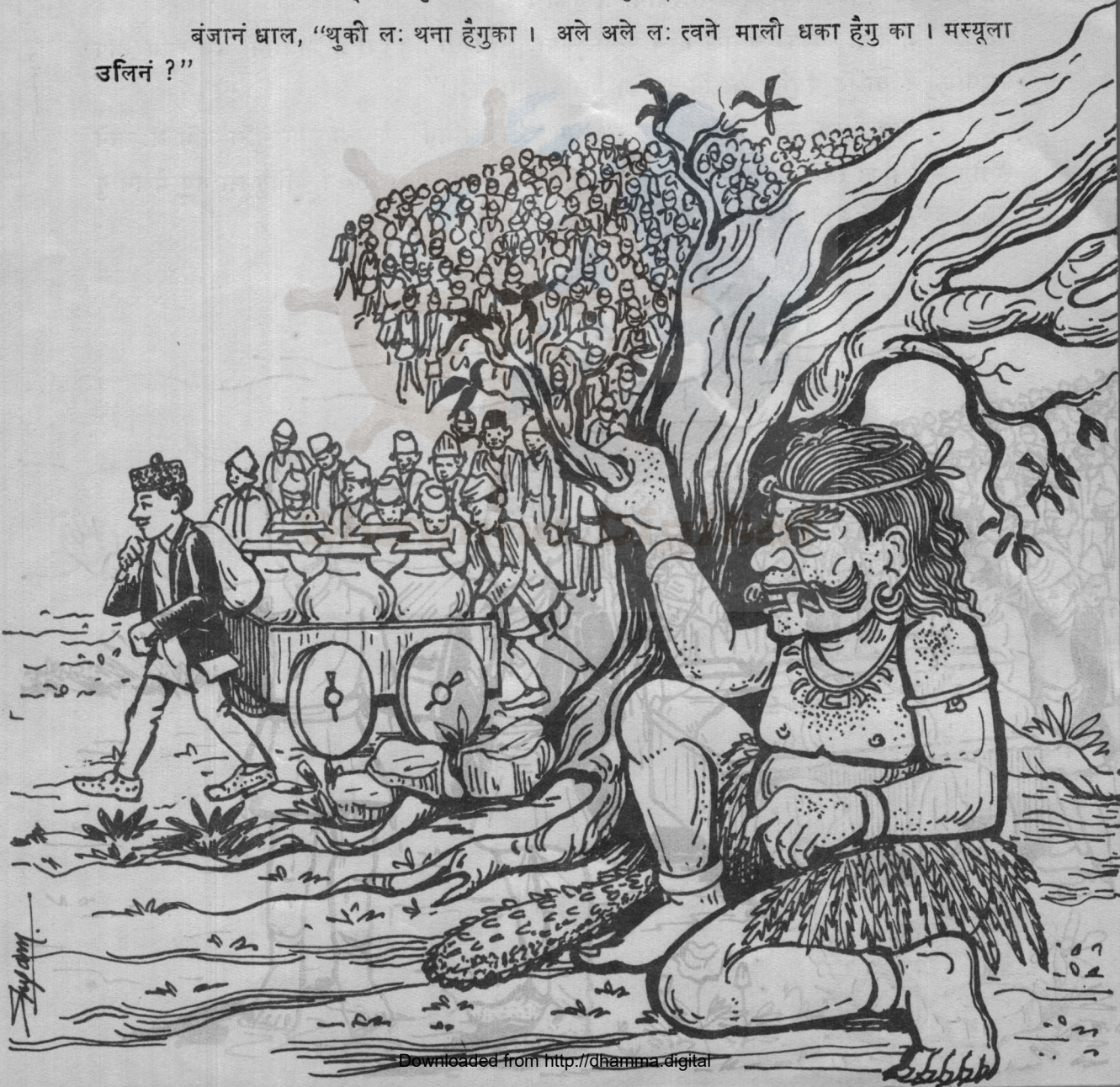
छथाय् सिमा क्वय् थंसः पाना/च्वंहा लाखे 'मनू सवाः बल 'धाधां दन । क्वाः क्वाः हि
 क्वाः क्वाः ला नय् दैन धका ग्वाय् पिल । अले हाकनं मनूया ख्वापालं पुनाः म्ह छम्हं प्याकाः वां
 दाःह्यथें चोंक अमिथाय् बल । ह्नापाया थें लः दुगु त्यप तछचाके बी धका बल ।

लाखेनं धाःवन, "साहुजि, साहुजि ! छि गन काय् त्यनागु ?"

बंजानं धाल, "जिपिं हुंकन तापाक व्यापार याःवने त्यनागु ।"

लाखेनं न्यन, "अय्सा साहुजि, उलिमछि त्यप छुयाय्तले ?"

बंजानं धाल, "थुकी लः थना हैगुका । अले अले लः त्वने माली धका हैगु का । मस्यूला
 उलिनं ?"

लाखे हिल, “गुजोह्य साहुजिल्या छि ! ? उखे पाखेला गुपाय्चो वा वयाच्वंगु दु । जि उखें हे वयागुला खःनि मखंला जिगु म्ह प्याःगु ? लं प्यागु ? गुपाय्चो वा वयाच्वंगु दु ऊवाम ऊवाम ।”

बंजानं न्यन, “ धात्थेला ?”

लाखेनं धाल, “अले छुसा ? उखेला लःया धन्दा हे मडु । उलिमछि त्यप मफु मफु यंके माःला ? जि जूसाला भारांभुरूं तछ्याना छोय्का ।”

ज्ञानीह्य बंजा चलाख । वं पत्याः मयाः । वं धाल, “ वा हे मवोनि बले छाय् त्यप तछ्यायगु ? वा नि वय्कि, लः नि दय्कि, अले तछ्याय्का ।”

लाखे हिस्स जुल । अमित ऊंग लाय् मफुत । अमिसं त्यप तमछ्याइगुलि अमि लः त्वने खनीगु जुल । लः त्वने खनीगुलि अपि बल्लाइगु जुल । बल्लाइगुलि लाखेनं अमिगु ला नय् मखनीगु जुल । उकें लाखे आसां दचात । खाः पाउँका सुरूसुरू वन ।

लाखे वने धुंका: ज्ञानीम्ह बंजानं पासापिके न्यन, “पासापि ! छिमिसं सर्गतय् गनं छकूचा सुपांय् खंला ?”

पासापिसं धाल, “मखं, मखं ।”

ज्ञानीह्य बंजानं हाकनं न्यन, “पासापि छिमिसं ख्वाउँक फय् वोगु चा:ला ?”

पासापिसं धाल, मचा:, मचा: ।

ज्ञानीह्य बंजानं हाकनं न्यन, “पासापि छिमिसं थन थासय् ल: दु धका न्यना तयागु दुला ?

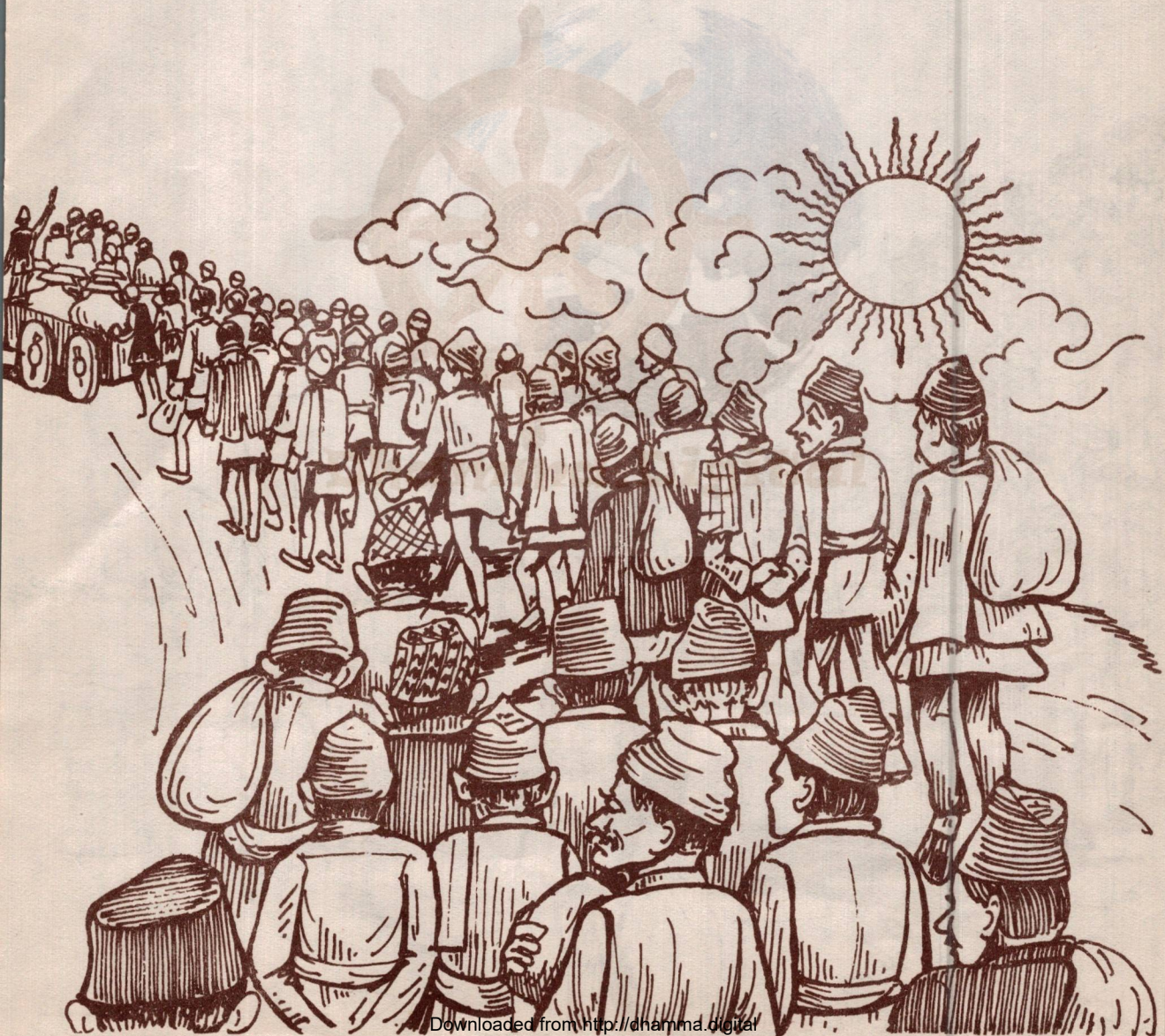
पासापिसं धाल, “मदु, मदु ।”

ज्ञानीह्य बंजानं धाल, हः ! उकें थन लः नं मदु । हुंकन वा नं वया च्वोंगु मदु ।
नकतिनि वोम्ह मनु उकें मनु मखु । वला फुसा क्रीत नय्त वोहा लाखे खः । उकें छिमिसं लः
छफुति नं वांछोय् मते न्है ।”

थुकथं अपि बनेज्या याःवन । यक्को यक्को दां कमे याना हल । अमिगु ला नय् धकाः वा
चुला च्वंम्ह लाखे होतय् लात ।

उकें कतपिसं धाल धाय्वं मिखा तिसिना पत्याः याय् मज्यू ।

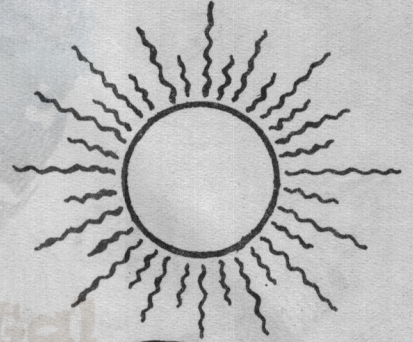

त्वहँया क्वय् लः दु !

ह्लापा ह्लापा छगू देसय् छगू तःधंगु फिसः (मरुभूमि) दु । व तसकं तःधं । न्यान्हु खुन्हु न्यासि वंसां क्वः मचाः । अन लः मदु । अन नयेगु मदु । मनूत मदु । कंगत नं मदु । अन सुं हे मदु ।

मिखां खने दुथाय् तक्क स्वः स्वः थाय् फिया फि जक । जवय् नं फि । देपाय् नं फि । ह्योने नं फि । ल्योने नं फि । अन गुबलें वा मवो । अन तसकं तानो । हिनय्ला न्यासि हे वने मज्यु । चःति खलखल वैगु । बँ चुई चुई पुईगु । दाः हे नाईथें च्वंक निभाः त्वैगु ।

तर अन देसय् च्वंपि बंजात व हे फिसः पुलाः व्यापार याः वने माः । न्यान्हु खुन्हु न्यासि वनाः व फिसः क्वः चाय्के माः । अन नय्गु मदु । लः तोनेगु मदु । उकें थपिसं हे लः व नसा माक्व ज्वना वने माः । हिनय् न्यासि वने फूगु मखु । उकें हिनय् थाय् थासय् वाय् च्वनाः चाह्य् न्यासि वने माः ।

हाकनं चान्हे धाःसा दिसा सीके थाकु । छु पूर्व, छु पश्चिम; गूगु उत्तर, गूगु दक्षिण धाय् हे थाकु । स्वः स्वः थाय् फिया फि जक । सर्गतय् नौ थिना च्वंगु स्वया लँ म्हसिके मा । सकस्यां ला सर्गतय् नौ थिना च्वंगु स्वया लँ ह्यसिके फेमखु । उके लँ स्यूपि नापं व्वना यंके माः ।

थुजोगु फिसलय् छथवः बंजात वल ।

अमिसं नं थःत माःगु नसा ज्वना वःगु दु । लः ज्वना वःगु दु । थाय् थासय् वाय् च्वना अपि वनावं च्वन । श्यान्हु खुन्हु वने धुकल । व तःधंगु फिसः फो चाइन । आः छन्हु जक वनेवं गात । उके अपि धुकक जुल । कन्हे सुथय् ला परदेसय् थ्यनीगु जुल धका लय्ताल । अमिसं ज्वना वःगु लः दूगु ततगोगु धम्पत आः ज्या मवन धका तछ्याना छोट । थःके दूगु लः फुककं वां छोया विल ।

त्यानुक वय् धुकूगु जूगुलि सकस्यां न्ह्यो वल । अप्पो मनूत छन । सर्गतय् थिना च्वंगु
 नौत स्वत लँ क्यनीह्य धाःसा थःगु गाढाय् च्वनाः 'थुखें नु उखें नु' धका लँ कना च्वन । चान्हे
 थुकथं अपि वना च्वन । कन्हे खन्हु फिसः पुले धुंके माःगु दु अमित ।

चाह्य जूबले नौ स्वया लँ केना च्वंह्य भाजुया नं भुसुकक न्ह्यो वल । 'थुके हूँ उखें हूँ' धका लँ क्यनीह्य वय्क भाजु थः हे स्वाँ स्वाँ वय्क घना छोट । दोहँतसेँ धाःसा गाढात न्ह्याका हे यंका च्वन ।

सुथे जुल । निभा द्यो पिहाँ वल । सर्ग चक्कन । घना च्वंपिनि न्ह्यलं चाल । मिखा पिचिपिचि याना स्वत । स्वः स्वः थाय् फिसः । थौँ सुथय् अपि फिसः पुलाः देसय् थ्यनी धाःगु गनं थ्यं धकाः ? सकलें हिस्स जुल । बँजातय् नायो व्वां वना लँ क्यनीह्यसिके न्यने धका वन । लँ क्यनीह्य चाःतुला फूँ फूँ न्ह्यो वय्का च्वंगु ।

तँ पिहाँ वल नायोया । घना च्वंह्य लँ क्यनीह्यसित छचनय् थासाक्क दाया धाल,
“ हे जाग्वारा ! दँ ।”

“छाय् ! छाय् !! छु जुल ?” लँ कयनीह्म मिखा गिलिगिलि यायां दन ।

“छंगु छयो जुलका ! ग्व की देसय् थ्यंगु ?” नायोनं न्यन ।

“आगछियाय् !” स्वस्वथाय् फि खनाः लँ कयनीह्मस्यां नं म्ये वान्यात । मेगु छुं धाय् मफुत वं । अमि लँ तने धुकल ।

“छं हे याना ला जूगुनि ! आ छुयायेगु ?” नायोनं धाल ।

लँ कयनीह्मं छुं धाये मफुत । फिसिवक ह्लिल ।

फन तं पिहाँ वल नायोया । हाल, “छंगु छयो” ह्लिलागुला आम ? का लँ कयं । याकनं वने नु ।”

तीजक छयो ल्हनाः लँ कयनीह्मं सर्गतय् थस्वत । सर्ग यच्चु । वँचुसे च्वं । नौ दूगु मखु । छयो वास्या वास्या यानाः धाल, ” जि लँ हे मस्यु ।”

“छु स्यूसा छं ?” नायो फन ति ति न्हल ।

भा: वहनी जुइवले तिति जि लँ कयने फँका । अवले सर्गतय् नौ खने दै, अले जि लँ हासी । लँ कयनीम्हं लिसः बिल ।

सकलें हुल्ल मुंवल । छुयाय् छुयाय् जुल । लः फुक्क ह्यिगः हे वांछोय् धुंकल । त्वनेत लः नं मन्त । ह्विनय् जुल । कं कं तानोया वल । सकस्यां लः त्वने प्याचाना वल । वाथावाथा कन ।

छम्ह मनु चिल्लाय् दना हाल, “स्व, स्व हुंकन छु ? ”

मेम्ह हाल, “लँ लुल । लँ लुल ।”

च्वाक्क छद्दास्यां धाल, “ए, थ्व ला कीगु हे घःचाया चि थें च्वं !” कोथीक स्वत ।
खः ! अमिगु हे घःचाया चि लाना च्वन ।

तःहाकगु क्खसुका तथा नायोनं धाल, “कीला चाहुला ह्मिगः गनं वनागु खः अन हे
लाःवल का । छुयायेगु आः ? की सकलें लः त्वने मखना सीगु जुल ।”

सकस्यां ख्वाः पाउँल । सकलें निराश जुल । गुह्मस्यां द्योया नां काल । गुम्हं ख्वल ।
गुम्हं “लः त्वने लः त्वने धका चा चा तुल । गुम्हं भोसू वन । गुम्हं थसः पाः वन ।

छद्दा मनू निराश मजू । व ज्ञानी । व चलाख । व मेहनति ।

वं छयाय् चिकीचा मागु घाँय् बुयाच्चंगु खन । अपाय्धंगु फिसलय् व हे छकूचा जक घाँय्
लानाच्चन । वं मती तल, “थन घाँय् बुया च्वंगु दु । पक्कानं थन क्वय् लः दय्माः । मखुसा घाँय्
गथे बुइ ?”

व मनू घाँय् बुया च्वथाय् वन । घाँय् पुल । अले व थासय् गाः म्हुयेगु शुरू यात । कं
कं गाः म्हुल । कं कं गाः म्हुल । मेपिनं वयाः वयात गुहालि यावल । गाः कं कं तगाः जुल ।

टचांग सः वल । क्वय् ल्वं ! अवेत जाय्का म्हुगु गालय् क्वय् ल्वं लुया वल । लः लुई
धका म्हुगु गालय् ल्वं लुया वल ।

“हे भगवान् !” धाधां गाः म्हुया च्वंपि अनंतं थःसपात । सकलें आसां घात । आः ला पक्का नं प्याय् चायाः सीन धका मनूत वाथा वाथा कन । गुम्हं भवसुना ख्वल । गुम्हं “आः छुयाय् आः छुयाय् ! !” धाधां वें थें हाला जुल । गुम्हं घोया नां कया गुहार पवना च्वन ।

तर व ज्ञानोह्य मनू निराश मजू । व तस्सकं मेहनति । वं आस मतोत् । सकलें हरेस नय् धुकूसां वं हरेस मनः । सकस्यां तौते धुकूगु व गालय् व याकःचा कुहाँ वन । घों स्यानाः ख्वहँतय् ह्याय्पं दिकाः न्यना स्वत । कलकल, कलकल ! ! ख्वहँया तलं कलकल लः ह्याना च्वंगु ताय्दत । व ति न्हुल । काचाकाचां थाहाँ वयाः चिल्लाय् दना हाल— “पासापि, पासापि ! ! ख्वहँया क्वय् लः दु । ख्वहँया क्वथ् लः दु ।”

लिकक लिकक चातुवाना च्वंपि वाथाइथां दन । अपिं नं हाल, “ख्वहँया क्वय् लः दु ! ख्वहँया क्वय् लः दु ।”

वं वैत वं वैत यायां सकसिथासं न्यंकमनं खँ ध्यन- “ल्वहँया क्वय् लः दु ।”

सकलें व गालय् मुंवल । क्वे कुहाँ वना न्यना स्वत । ल्वहँया क्वय् कलकल, कलकल ।
सकस्यां ख्वा चक्कन । सकसियां साहस वल । कुहाँ वना सकलें जाना ल्वहँयात लिकाल ।

धात्थें क्वय् लः दु । ल्वहँया क्वय् लः दु ।

सकलें लय्ताल । गुम्हं म्ये हाल । गुम्हं प्याखं ल्हुल । स्वह्य प्यह्य वना इनाः व ज्ञानीह्य
हरेस मचाह्य मनूयात बुयाः प्याखँ ल्हुल । आखिरय् व हे मनू मेहनति जूगुलि ला सकस्यां ज्यान
वचे जूगु खःनि ।

लः त्वनीपिनि लः त्वन । मो ल्हुइपिनि मो ल्हुल । लः हया जा थुल ।

वहनी जुल । सर्गतय् नी खने दत । लँ क्यनीम्हं लँ ह्यसिल ।
कन्हेखुनु अर्पि परदेसय् ध्यन ।

